

Maharal Of Prague On The Parashah

Parashat Beshalach 5780

R' Yisroel Meir Rosenzweig - enrosenzweig@gmail.com

The Moment Of Exodus

1. Shemot 14:5 [Metsudah Translation]

(ה) וַיִּגַד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם וַיִּהְיֶה לִבָּב פְּרָעָה וַעֲבָדָיו אֶל הָעָם וַיֹּאמְרוּ מַה זֹאת עָשִׂינוּ כִּי שְׁלַחְנוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעֲבָדָנוּ:

The king of Egypt was told that the people had fled. Pharaoh and his servants had a change of heart regarding the people, and they said, "What have we done? [How did] we release Israel from serving us?"

2. Rashi [1040 – 1105, France], **ibid.** [<http://rashi.alhatorah.org> Translation]

ויגד למלך מצרים. איקטורין שלח עמהם, וכיון שהגיעו לשלש ימים שקבעו לילך ולשוב וראו שאינן חוזרין למצרים, באו והגידו לפרעה ביום הרביעי, בתמישי ובששי ורדפו אחריהם, ליל שביעי ירדו לים, בשחרית אמרו שירה והוא יום שביעי של פסח; לכן אנו קורין השירה ביום השביעי:

AND IT WAS TOLD THE KING OF EGYPT – He sent public officers with them, and as soon as they had reached the three days' journey which he had fixed for them to go and return, and these perceived that they were not going back to Egypt, they came and told Pharaoh on the fourth day (cf. Mekhilta d'Rabbi Yishmael 14:5:1). On the fifth and sixth they pursued after them: on the night of the seventh day they went down into the sea and on the following morning they (the Israelites) sang the Song of Praise and this was the seventh day of Passover. And that is why we read "The Song" (Exodus 15:1 ff.) as the Scriptural lesson on the seventh day of the Festival (Megillah 31a; Seder Olam 5; cf. Sotah 12b).

3. Rashi [1040 – 1105, France], **Bamidbar 15:41** [<http://rashi.alhatorah.org> Translation]

פתיל תכלת. על שם שכול בכורות — תרגומו של שכול תכלא — ומפתם היתה בלילה, וכן צבע התכלת דומה לרקיע המשחיר לעת ערב; ושמונה חוטין שבה כנגד שמונה ימים ששהו ישראל משיצאו ממצרים עד שאמרו שירה על הים:

A THREAD OF BLUE PURPLE – an allusion to the bereavement (שכול) which the Egyptians suffered through the death of their firstborn, for the Targum (Aramaic) word corresponding to שכול, bereavement, is תכלה (similar in sound to תכלת). Further, the plague that befell them was at night, and so, too, the colour תכלת resembles the sky when it darkens at eventide (cf. Sifrei Bamidbar 115:1; Menachot 43b). The eight threads in it (the ציצית) are an allusion to the eight days that Israel waited from the time they went forth from Egypt until they sang the Song of Praise at the Red Sea.

4. R' Yehudah Loeb - Maharal [1785 - 1865, Poland, Czech Republic], **Gur Aryeh, ibid.**

- 1 **בשחרית אמרו שירה.** ובפרשת שלח (במדבר טו, מא) פירש (רש"י) בשם רבי משה הדרשן כי ח' ימים מן יציאת מצרים עד שאמרו שירה
- 2 על הים, ותירץ החזקוני (שם) שהיו מתקבצים ממקום שהיו יושבים שם ישראל בערב פסח. ואין זה נראה, כי לא נקרא זה יציאה ממצרים,
- 3 אבל נראה כי חשבון ח' ימים מערב פסח מזמן שחיטת הפסח, וזהו ההתחלה יציאה ממצרים כאשר שחטו את הפסח שהוא אלהיהם של
- 4 מצרים (רש"י לעיל יא, ה), ולא יוכלו לומר להם דבר, זהו נקרא יציאה מרשותם מיד, אף על גב דעדיין היו במצרים. והרי אנו רואים כי יום
- 5 טוב של פסח מתחיל מיום י"ד, ויום טוב של פסח הוא על היציאה, נמצא כי יש ח' ימים מזמן הוצאה עד שאמרו שירה:

When exactly was the exodus?

The Mitzvot At Marah

1. Shemot 15:25 [Metsudah Translation]

(כה) וַיִּצְעַק אֶל ד' וַיֹּרְהוּ ד' עֵץ וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם שֶׁם שָׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט וְשֶׁם נִסְהוּ:

He [Moshe] cried out to G-d, G-d showed him a tree and he threw it into the water, and the water became sweet. There He set before them statutes and ordinances, and there He tested them.

2. Rashi [1040 – 1105, France], **ibid.** [<http://rashi.alhatorah.org> Translation]

שם שם לו. במרה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהם, שבת ופירה אדמה ודינין (סנהדרין נ"ו):

HERE HE MADE FOR THEM [A STATUTE AND AN ORDINANCE] – At Marah He gave them a few sections of the Torah in order that they might engage in the study thereof; viz., the sections containing the command regarding the sabbath, the red heifer and the administration of justice (Mekhilta d'Rabbi Yishmael 15:25; Sanhedrin 56b).

3. R' Yehudah Loeb - Maharal [1785 - 1865, Poland, Czech Republic], Gur Aryeh, ibid.

1 (כה) שבת ופרה אדומה ודינין. פירוש מדכתיב "חק", ולא נקרא סתם "חק" רק פרה אדומה, שאין טעם למצוה. ודינין למד מדכתב
2 "משפט". ושבת גם כן נקרא "חוק", כי חוק הוא זה שיגיע מלאכת האדם עד ששה ימים וביום השביעי ינוח, ודבר שיש לו גבול, כמו ששת
3 ימי המעשה וביום השביעי שבת, נקרא זה "חוק", כמו כל לשון "חוק" ששם חוק למלאכת האדם שיגיע עד ששה ימים ולא יותר.
4 והשתא יתורץ מה שלא הביא רש"י עמהם כבוד אב ואם, שפירש רש"י בפרשת ואתחנן (דברים ה, טז) כי כיבוד אב ואם במרה נצטוו
5 (קושית הרמב"ן), אלא שרש"י לא בא לתרץ רק הפסוק שנאמר "חוק ומשפט", ולכך פירש כי "חוק" זה פרה אדומה שודאי נקרא "חוק",
6 והוסיף על זה שבת, אף על גב שלא מצאנו בפירוש אצל שבת "חוק", כיון דמצאנו כי שבת גם כן אפקד במרה, שהרי נאמר בעשרת דברות
7 (דברים ה, יב) "כאשר צוך" בשבת, ולשון "חוק" יתפרש גם כן על שבת כדלעיל, לכך הוסיף בו שבת. ודינין - שהרי כתיב "משפט". אבל
8 כבוד אב ואם לא נזכר בכתוב, ולכך לא פירש רש"י עמהם כבוד אב ואם.
9 ועוד, כי לשון "חוק" נאמר על המצוה שאין טעם לה, אבל מצוה שטעם שלה נגלה לגמרי - אין שם "חוק" עליה, ולפיכך כבוד אב ואם
10 שטעם המצוה מבואר - אין זה "חוק" כלל, אפילו אם לא נכתב בתורה האדם יודע מעצמו לכבד אביו ואמו. אבל שבת אם לא נתנה מפי
11 השם יתברך לא היה יודע מעצמו, ולפיכך נקרא "חוק", דסוף סוף צריך להאמין אל הטעם גם כן, ולפיכך נקרא "חוק" על האדם. וכדי שלא
12 יקשה למה קרא השבת בלשון "חוק", כלל עם זה פרה אדומה שהיא חוק גמור, וזה נכון בודאי.
13 ואם תאמר וכל זה קשה למה לא הזכיר הכתוב עמהם כבוד אב ואם, ויש לומר היינו שתירץ רש"י בלשונו 'שנתן להם מקצת מצות
14 להתעסק', ורוצה לומר כאשר הלכו שלשת ימים בלא תורה, כמו שדרשו ז"ל (ב"ק פב.) על פסוק (ר' פסוק כב) "וילכו שלשה ימים בלא
15 מים", ואין להיות בלא תורה, לכך נתן להם אלו שלשה פרשיות לפי שהם הלכות גדולות מאוד. כמו שידוע מהלכות שבת, כי יש לו הלכות
16 רבות מאוד לשבת. ופרה אדומה אף על גב שאין לה הלכות רבות, הלכה אחת שלה "עמוק עמוק מי ימצאנו" (קהלת ז, כד). ודינין - הדינין
17 של תורה יש בהם חכמה, כמו שאמרו חכמים (ב"ב קעה ע"ב) הרוצה שיחכים יעסוק בדיני ממונות, לפי שבקל משתנה הדין וגו'. ושלשה
18 דברים יש כאן; אם העמוק מצד עצמו כמו פרה אדומה, או מצד רבוי ההלכות שיש בשבת, או מצד הבדל חלוקים שיש בדיני התורה.
19 ולהרגיל אותם בלמוד התורה, כי צריך הוא בתלמוד תורה להעמיק בה. ולפעמים לתת הבדל בין דבר לדבר כמו שהוא בדיני ממונות, שהדין
20 משתנה בחלוק קטון. וגם צריך ללמוד רבוי הלכות. ולא תמצא בכל מצות התורה דברים אלו רק בשלשה מצות, דהיינו פרה אדומה שהיא
21 עמוקה, ושבת יש לה רבוי הלכתא, ודיני ממונות יש בו חלוקים הרבה.
22 ושמעתי בזה פירוש אחר למה אלו ג', ובפרשת ואתחנן תמצא אותו.

What Chok and

Mishpat mean

Why Rashi doesn't
Mention kibud av
v'em here and adds
Shabbat?

Alternate answer

Why didn't the
Torah itself mention
kibud av v'em?